

บทที่ 3

วิธีดำเนินการศึกษา

การศึกษานี้เป็นการศึกษาเชิงพรรณนา (descriptive study) เพื่อศึกษาการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย

ประชากร

ประชากรที่ใช้ในการศึกษานี้คือ ผู้นำชุมชนในเขตตำบลเวียง อำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย จำนวน 244 ราย ประกอบด้วย กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยสารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล อาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน ประธานชุมชน คณะกรรมการชุมชน หัวหน้าเขต

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา

เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษานี้เป็นแบบสอบถาม ที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้นจากการทบทวนวรรณกรรม การค้นคว้าเอกสารและตำราที่เกี่ยวข้องโดยประยุกต์ใช้ขั้นตอนการมีส่วนร่วมของวิรัช วิรัชนิการวรรณ และ ยุทธศาสตร์ 3E กำหนดโดยคณะกรรมการศูนย์อำนวยการความปลอดภัยทางถนน ได้แก่ ด้านการบังคับใช้กฎหมาย ด้านวิศวกรรม และด้านความรู้ การประชาสัมพันธ์และการมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 2 ส่วน คือ

ส่วนที่ 1 ข้อมูลทั่วไป ได้แก่ อายุ เพศ การดำรงตำแหน่งในหมู่บ้าน อาชีพหลัก ระดับการศึกษา รายได้ต่อเดือน การขับขี่รถจักรยานยนต์ การมีใบอนุญาตขับขี่ ระยะเวลาในการขับขี่ ถนนที่เป็นจุดเสี่ยงก่อให้เกิดอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในหมู่บ้าน และกฎระเบียบ/กติกาในการป้องกันอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในหมู่บ้าน รวมทั้งหมด 10 ข้อ

ส่วนที่ 2 ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ ในขั้นตอนการค้นหาปัญหาจำนวน 12 ข้อ การวางแผนแก้ไขปัญหามีจำนวน 13 ข้อ การปฏิบัติตาม

แผนจำนวน 20 ข้อ และการประเมินผลจำนวน 8 ข้อ รวมทั้งหมด 53 ข้อ โดยใช้การวัดแบบมาตราส่วนประมาณค่า (rating scale) 4 ระดับ (เต็มศรี ชำนิจารกิจ, 2540) ดังนี้

มีส่วนร่วมมาก หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์บ่อยครั้งเป็นประจำ (75-100%)

มีส่วนร่วมปานกลาง หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ค่อนข้างบ่อย (50-75%)

มีส่วนร่วมน้อย หมายถึง การปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ นานๆ ครั้ง (น้อยกว่า 50 %)

ไม่มีส่วนร่วม หมายถึง ไม่เคยปฏิบัติกิจกรรมร่วมกับชุมชนเพื่อการป้องกันอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ในหมู่บ้านเลย

การตรวจสอบคุณภาพของเครื่องมือ

1. การหาความตรงตามเนื้อหา (content validity) โดยการนำแบบสอบถามที่ผู้ศึกษาสร้างขึ้น ให้ผู้ทรงคุณวุฒิ 3 ท่าน คือ อาจารย์พยาบาลผู้เชี่ยวชาญด้านการพยาบาลชุมชน 2 ท่าน นักวิชาการผู้เชี่ยวชาญด้านการป้องกันและควบคุมอุบัติเหตุบนท้องถนน 1 ท่าน ตรวจสอบความเหมาะสมและความชัดเจนของเนื้อหาและนำมาคำนวณหาค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหา (content validity index [CVI]) ได้ค่าดัชนีความตรงตามเนื้อหาเท่ากับ 0.84 จากนั้น นำมาปรับปรุงแก้ไขตามข้อเสนอแนะของผู้ทรงคุณวุฒิก่อนนำไปหาความเชื่อมั่นต่อไป

2. การหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) โดยนำเครื่องมือที่ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้กับประชาชนที่มีคุณสมบัติคล้ายกับประชากร จำนวน 10 ราย ที่ตำบลแม่จัน อำเภอแม่จัน จังหวัดเชียงราย แล้วนำไปวิเคราะห์หาค่าความเชื่อมั่น โดยใช้สูตรสัมประสิทธิ์แอลฟาของครอนบาค (Cronbach's alpha coefficient) ได้ค่าความเชื่อมั่น เท่ากับ 0.94

การพิทักษ์สิทธิของประชากร

การศึกษาครั้งนี้ได้ผ่านการพิจารณาเห็นชอบจากคณะกรรมการจริยธรรม คณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ โดยผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษาและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลให้กลุ่มประชากรทราบ เพื่อขอความร่วมมือในการเข้าร่วมการศึกษาด้วยความสมัครใจของประชากร และสามารถถอนตัวออกได้ตลอดเวลา สำหรับข้อมูล

ที่ได้รับจากการศึกษาครั้งนี้ จะถือเป็นความลับและการนำเสนอข้อมูลในภาพรวม ข้อมูลที่ได้จะเป็นประโยชน์ทางวิชาการเท่านั้น โดยไม่มีผลกระทบต่อหรือเกิดความเสียหายใดๆ กับกลุ่มประชากรหรือผู้ที่เกี่ยวข้อง

ขั้นตอนและวิธีการเก็บรวบรวมข้อมูล

การศึกษาในครั้งนี้ผู้ศึกษาดำเนินการรวบรวมข้อมูลตามขั้นตอนดังนี้

1. ผู้ศึกษานำหนังสือขออนุญาตรวบรวมข้อมูลจากคณบดีคณะพยาบาลศาสตร์ มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ถึงนายอำเภอเชียงใหม่ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเชียงใหม่ และสาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่ ซึ่งแจ้งวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขอความร่วมมือในการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ศึกษา
2. ผู้ศึกษาชี้แจงวัตถุประสงค์ของการศึกษา และขั้นตอนของการศึกษาต่อ นายอำเภอเชียงใหม่ ผู้อำนวยการ โรงพยาบาลเชียงใหม่ สาธารณสุขอำเภอเชียงใหม่และขออนุญาตในการรวบรวมข้อมูลในพื้นที่ศึกษา
3. ผู้ศึกษาเข้าพบผู้นำชุมชน ได้แก่ กำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชนและประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล เพื่อชี้แจงวัตถุประสงค์ ขั้นตอนการรวบรวมข้อมูลและขอความร่วมมือในการเก็บรวบรวมข้อมูล
4. ผู้ศึกษาดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยแจกแบบสอบถามและเก็บรวบรวมแบบสอบถามคืน แก่ กำนัน สารวัตรกำนัน ผู้ช่วยสารวัตรกำนัน ผู้ใหญ่บ้าน ผู้ช่วยผู้ใหญ่บ้าน ประธานชุมชน สมาชิกสภาเทศบาล สมาชิกองค์การบริหารส่วนตำบล และประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน และฝากแบบสอบถามให้กับประธานอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้าน นำไปแจกให้กับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านตอบแบบสอบถามภายใน 7 วัน และเก็บรวบรวมส่งคืนให้ผู้ศึกษา สำหรับอาสาสมัครสาธารณสุขประจำหมู่บ้านหมู่ 4 จำนวน 4 ราย ที่ไม่สามารถอ่านเขียนได้นั้น ผู้ศึกษาดำเนินการสอบถามและกรอกข้อมูลด้วยตนเอง
5. นำแบบสอบถามที่ได้รับคืนมาตรวจสอบความถูกต้อง และความครบถ้วนของข้อมูลก่อนนำข้อมูลที่ไปวิเคราะห์ทางสถิติ

การวิเคราะห์ข้อมูล

ผู้ศึกษานำข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามนำมาวิเคราะห์ทางสถิติ โดยใช้โปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป ดังนี้

1. ข้อมูลทั่วไป วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ
2. ข้อมูลการมีส่วนร่วมของชุมชนในการป้องกันอุบัติเหตุรถจักรยานยนต์ วิเคราะห์โดยการแจกแจงความถี่ และร้อยละ

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
 Copyright© by Chiang Mai University
 All rights reserved